

Młodzież w działaniu

DZIEŃ KIEROWANY PRZEZ MŁODZIEŻ

ALEKSANDRA CZETWERTYŃSKA

WSTĘP, CZYLI JAK UCZYĆ MŁODZIEŻ ODPOWIEDZIALNOŚCI W DZIAŁANIU

Oddanie młodzieży odpowiedzialności za swoje działania może prowadzić do zaskakujących efektów. Postaramy się pokazać, nie tylko jak w łatwy sposób wesprzeć młodzież w organizacji swojego wolnego czasu, lecz również zachęcić do wpływania na działalność organizacji i instytucji, z których oferty korzystają.

Proponujemy na początek oddać młodzieży jeden dzień z działalności instytucji. Dzień, który zorganizują całym sami, tak jak lubią. Wydaje się, że to nie wiele, ale taki jeden dzień może być początkiem do długofalowej zmiany w sposobie myślenia o sobie i swoich możliwościach, jak również w podejściu do otaczającego świata. Dzień, który młodzież sama zaplanuje może być namacalnym dowodem ich możliwości, jak również sprawdzianem umiejętności organizacyjnych, projektowych i pracy w grupie. Poczucie realnego wpływu na otaczającą rzeczywistość i prawdziwa partycypacja będzie jednak możliwa tylko i wyłącznie, jeżeli dorośli wysłuchają potrzeb młodych ludzi i postarają się wesprzeć ich w działaniach, a nie sterować nimi. Kluczem do sukcesu tego przedsięwzięcia jest obustronne zaufanie i chęć współpracy. Zapewnijmy młodzieży odpowiednie warunki, a możemy być pewni, że młodzież z chęcią będzie partycypować w życiu społecznym i kulturalnym placówek, z których korzysta, a nie tylko biernie korzystać z ich oferty.

WŁASNE WYDARZENIE, CZYLI PROJEKT

Przedsięwzięcie, jakim jest zaplanowanie jednego dnia – konkretnego wydarzenia w placówce, najlepiej zorganizować wykorzystując metodę projektu. To pozwoli nadać przygotowaniom konkretną strukturę, która może być już znana za równo młodzieży, jak i opiekunom, ale również która przyda się przy innych działaniach młodych. Ma ona też taką zaletę, że bardzo wiele na jej temat zostało już napisane, więc łatwo jest wyszukać w internecie potrzebne informacje. Poniżej można znaleźć podstawowe informacje dotyczące projektu przystosowane na potrzeby programu *Włączeni*.

Grupą, czyli wspólnie

Żeby zrealizować pomysł potrzebni są ludzie, czyli wy. Jeżeli jesteście już zdecydowani na wspólną pracę i chcecie zorganizować własne wydarzenie, zacznijcie od organizacji swojego zespołu. Jeżeli nie znacie się zbyt dobrze i nie mieliście okazji współpracować ze sobą, pierwsze spotkanie powinno mieć na celu waszą integrację. Poznajcie się, dowiedzcie się czegoś więcej o sobie, co lubicie, jak spędzacie wolny czas, czemu chcecie wziąć udział w tym projekcie? Co was motywuje?

Będzie wam dużo łatwiej razem pracować, jeżeli od razu ustalicie wspólny cel. Pamiętajcie, aby praca w zespole układała się zgodnie, dobrze jest zaplanować kto, czym będzie się zajmował (zerknijcie na tabelkę z podziałem obowiązków), kiedy będziecie się spotykać, aby omówić zrealizowane etapy pracy. Dobra grupa, to zgrana

Projekt *Włączeni* realizowany jest w ramach miejskiego Programu *Młoda Warszawa. Miasto z klimatem dla młodych 2016-2020*.

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa.

grupa, nie zapomnijcie zatem o tym, aby znaleźć czas również na lepsze poznanie siebie. Wspólny wypad na pizzę lub do kina może zaprocentować łatwiejszą pracą przy projekcie.

Planowanie

Każde działanie, jeżeli ma być skuteczne i efektywne musi być dobrze zaplanowane. Ale nawet planowanie można zaplanować. Co przez to rozumiemy? Dajcie sobie czas na to, aby się spotkać, ułożyć plan działań, podział obowiązków, ale również poznać wasze priorytety i cele. Planując pamiętajcie również, że dobry plan, to jest elastyczny plan.

Pomyślcie o sposobie w jaki będziecie się komunikować. Może warto zastanowić się nad wykorzystaniem narzędzi internetowych lub aplikacji przystosowanych do planowania? Pomocne mogą być wszystkie strony służące do tworzenia map myśli, ale również te, które ułatwiają zapisywanie pomysłów w określonym porządku,

Takimi narzędziami są między innymi: Trello (<https://trello.com/>) – interaktywna tablica, która pozwala zarządzać projektami wspólnie, daje możliwość przejrzystego planowania, układania terminarzy, podziału ról, zaznaczania, co już zostało zrobione. Warto pamiętać też o możliwościach, jakie daje nam Google Doc (<https://docs.google.com/>). Dzięki pracy w chmurze możecie jednocześnie, będąc w różnych miejscach pracować na jednym dokumencie.

Co trzeba zaplanować?

- » podział obowiązków,

Tutaj warto pamiętać o: promocji wydarzenia (również online), dokumentacji wydarzenia – video i audio, zespole kreatywnym, czyli osobach, które będą wymyślać i tworzyć, logistycy – czyli o osobach od zadań specjalnych, dobrze jest też mieć lidera zespołu, jeżeli macie również jakiś budżet przeznaczony na wydarzenie, to przyda wam się ktoś odpowiedzialny za finanse.

- » terminy spotkań i punkty kontrolne, czy też kamienie milowe (czyli po czym poznacie, że wasz harmonogram jest realizowany),
- » harmonogram prac,
- » potrzebne zasoby (miejsca, ludzi, sprzęt itp.),
- » potencjalne trudności,
- » ewentualny podział funduszy, czyli budżet wydarzenia.

Możecie też skorzystać z tabelki załączonej do tego tekstu.

Skąd wziąć pomysł?

Oczywiście najlepiej z własnej głowy, ale przecież nie po to jest internet – nieskończona skarbnica pomysłów – żeby z niego nie skorzystać. Ale zanim zaczniecie chaotycznie przeglądać strony internetowe domów kultury (co nie jest wcale najgorszym pomysłem), zastanówcie się co was interesuje, co może zainteresować waszych rówieśników lub też generalnie odbiorców działania, które planujecie. Może w czymś się specjalizujecie, a może wasza instytucja jest z czegoś znana i warto to wykorzystać?

1. Zróbcie ankietę, zapytajcie mieszkańców, uczniów waszej szkoły, znajomych, na jakie wydarzenie chcieliby przyjść. Możecie zaproponować im kilka opcji do wyboru, zostawiając jedno pole na wpisanie ich własnego pomysłu. Dzięki temu będzie mogli dostosować swoje wydarzenie do potrzeb potencjalnych uczestników.

2. Zróbcie burzę mózgów – spiszcie wszystkie, nawet najbardziej szalone pomysły i porozmawiajcie o nich. Na początku postarajcie się, żeby nie zastanawiać, które są realne, a które nie koniecznie, dopiero w kolejnej fazie przyjrzyjcie się im bliżej i zastanówcie, co jest dobrego w tych pomysłach, jak można je wykorzystać, do czego prowadzą?
3. Spróbujcie metody kuli śnieżnej – porozmawiajcie o swoim pomysle w parach, wybierzcie jeden – wasz wspólny ulubiony pomysł, potem porozmawiajcie w czwórkach, ósemkach, aż dojdziecie do jednego pomysłu. Nie podoba się wam, to co razem wypracowaliście? Spróbujcie wybrać pomysł w inny sposób.
4. Zainspirujcie się naszymi przykładami. W drugiej części tej publikacji zamieszczamy propozycje działań, które można zorganizować w dniu kierowanym przez młodzież.

Czy pomysł, to nasz cel?

Macie już pomysł na wasze działanie? Świetnie, spróbujcie sformułować teraz wasze główne cele. Zadajcie sobie parę pytań:

- » co chcecie osiągnąć?
- » kto skorzysta z waszego projektu?
- » czego chcielibyście się nauczyć?
- » co się zmieni, dzięki waszemu projektowi?

Jeżeli wasz pomysł na działanie to piknik z ekologicznym jedzeniem i warsztatami z gotowania wegetariańskiego bigosu, to waszym celami mogą być:

- » uczestnictwo 100 osób w pikniku,
- » nabycie umiejętności gotowania bigosu,
- » zmiana własnych nawyków żywieniowych i nawyków żywieniowych uczestników itp.

Ale również:

- » opracowanie planu współpracy lokalnych instytucji z młodzieżą,
- » nabycie nowych umiejętności organizacyjnych i logistycznych,
- » wpływ na działanie instytucji współpracującej, współtworzenie programu placówki,
- » integracja z grupą rówieśniczą, nawiązanie bliższych stosunków z pracownikami placówki.

Jak widzicie celów może być sporo, jeżeli je dobrze wyznaczą będzie wam łatwiej na koniec sprawdzić, czy udało wam się wszystko zrealizować, tak jak chcieliście.

Realizacja zadania

To najdłużej trwający okres projektu, jednocześnie jest on trudny i wymaga od nas dyscypliny. Jeżeli przygotowaliśmy sobie wystarczająco dobry harmonogram, to ta faza nie powinna pójść wam z łatwością. Pamiętajcie, aby sprawdzać, czy wszystkie elementy harmonogramu są uwzględniane w waszej pracy, czy każde zadanie ma osobę, która jest za nie odpowiedzialna, czy wiecie jak sprawdzić, czy wasz projekt zmierza w dobrym kierunku? Nie martwcie się również, jeśli wasz wcześniejszy harmonogram ulegnie zmianie. To zupełnie normalne, że realizując poszczególne działania dojdziecie do wniosku, że coś trzeba zmienić, czegoś nie da się wykonać, a coś innego możecie zrobić znacznie ciekawiej.

Pamiętajcie o sojusznikach. Organizując piknik ze zdrową żywnością warto dogadać się z pobliską ekologiczną farmą, z kimś kto jest pasjonatem kuchni lub zna się na dietach i jedzeniu. Oprócz tego świetnymi sojusznikami bywają urzędy i instytucje publiczne, dyrektorzy i pracownicy waszych placówek, jak również waszych szkół, rodzice i rodzeństwo. Można również odezwać się do lokalnych mediów.

Prezentacja projektu

W waszym przypadku prezentacją projektu będzie jego finał, czyli samo wydarzenie, które zorganizowaliście. W związku z tym jest parę rzeczy, o których warto pamiętać:

- » **dokumentacja finału:** róbcie zdjęcia i filmiki, niech będą pamiątką, ale również niech ułatwią umieszczenie relacji z waszego wydarzenia na stronie internetowej,
- » **zaproszenie sojuszników:** zaproszcie wszystkich tych, którzy wam pomogli, przynajmniej na oficjalną część waszego dnia,
- » jeżeli uważacie, że warto, zaproszcie również **media**,
- » **ankiety ewaluacyjne:** dla uczestników waszych działań, dowiedcie się z nich jak podobało się wydarzenie osobom, które zaprosiliście, jak również będziecie mogli pochwalić się wynikami w waszej instytucji,
- » **świętowanie:** nie zapomnijcie zostawić sobie czasu na świętowanie waszego sukcesu.

Ale wasza prezentacja to może być coś więcej. Możecie skorzystać z któregoś z narzędzi internetowych, aby spisać i zaprezentować waszą pracę. Może to być np. Explain Everything (<https://explaineverything.com/>) albo Prezi (<https://prezi.com/>), możecie też wykorzystać do tego swoją stronę internetową lub bloga. Dzięki dobrze przygotowanej prezentacji projektu, będzie wam łatwiej w przyszłości szukać sojuszników, ale również będziecie mieć pamiątkę waszych działań.

Ewaluacja projektu

Ewaluację projektu warto zaplanować już na samym początku. Dzięki temu będziecie wiedzieć, co warto w trakcie realizacji projektu spisać, zapamiętać, podsumować. Ważne jest, żeby wcześniej ustalić cel ewaluacji. W waszym przypadku zapewne będzie chodziło o to, żeby wyciągnąć wnioski z własnych działań, jak najwięcej się nauczyć i zapamiętać, aby móc tę wiedzę wykorzystać przy następnych działaniach partycypacyjnych.

Wszystko się udało? Wasze wydarzenie okazało się wielkim wydarzeniem? To świetnie. Usiądźcie w grupie i zastanówcie się, czy zrealizowaliście cele, które sobie wyznaczyliście? Jak wam się współpracowało? Jak oceniacie organizację wydarzenia? Czego się nauczyliście? Zastanówcie się również, co wam nie wyszło? Co mogło by się udać lepiej? Co zrobilibyście inaczej?

Dzięki takiej rozmowie, łatwiej wam będzie wyciągnąć wnioski na przyszłość, będziecie mieli szansę spojrzeć na waszą pracę z dystansem. Zobaczycie, jakie są wasze mocne strony, a w jakich dziedzinach możecie jeszcze popracować. Nie zapomnijcie również przygotować podsumowania waszych działań w formie pisemnej wraz ze zdjęciami. Taki tekst będzie mógł zawisnąć na stronie waszej instytucji, na waszej stronie na Facebooku, można go również rozesłać z podziękowaniami do partnerów.

W załącznikach znajdziecie tabelkę, która pomoże wam przeprowadzić własną ewaluację.

Promocja

Wszystko zaplanowane? Gotowi do działania? Nie zapomnijcie o bardzo ważnej rzeczy, mianowicie o promocji.

Promocja waszych działań będzie wam potrzebna z paru powodów. Po pierwsze dzięki dobrej promocji nie będziecie mieli problemów z frekwencją waszego wydarzenia. Po drugie może ułatwić zdobycie sponsorów i partnerów. Po trzecie wypromuje instytucję, z którą współpracujecie. A na koniec będzie trwałym śladem waszych dokonań.

Co możecie zrobić?

- » załóżcie stronę na Facebooku i zorganizujcie wydarzenie, dbajcie, aby umieszczać tam dopracowane informacje,
- » promujcie się również na Instagramie, Snapchacie i innych mediach społecznościowych, które znacie, lubicie i używacie,

Projekt Włączeni realizowany jest w ramach miejskiego Programu Młoda Warszawa. Miasto z klimatem dla młodych 2016-2020.

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa.

- » prowadźcie blog, na którym będziecie opisywać kolejne kroki realizacji waszego działania,
- » przygotujcie plakat, ulotki, nalepki, zakładki,
- » przygotujcie spot, który będzie promował wasze działania,
- » gotowe materiały rozklejajcie i rozdawajcie wszędzie gdzie się da (oczywiście legalnie),
- » zadbajcie o stronę graficzną projektu, przygotujcie własne logo, wybierzcie kolory, których będziecie używać w komunikacji o waszym wydarzeniu,
- » wymyślcie chwytliwą nazwę i hasło, które będzie przykuwało uwagę,
- » skontaktujcie się z lokalnymi portalami internetowymi i prasą, umieśćcie informację o waszym wydarzeniu,
- » opowiadajcie wszystkim o tym co robicie: w szkole, w domu, wśród znajomych, w zaprzyjaźnionych instytucjach.

PROPOZYCJE DZIAŁAŃ

1. Gra miejska

Gry miejskie cieszą się ogromną popularnością i wcale nie są trudne w organizacji. W grupie 15 osób możecie bez problemu przygotować trasę składającą się z kilku punktów. Aby zorganizować grę miejską trzeba jednak przygotować się na dużo kreatywnego myślenia i odrobinę szaleństwa. Będziecie musieli wymyślić fabułę gry i jej mechanikę (czyli w jakich grupach można wziąć w niej udział, jak grupy będą się poruszały po poszczególnych punktach, jak wyłonicie zwycięzcę itp.), przygotować niezbędne materiały i zadania. Pamiętajcie również o finale gry. Po zakończeniu gry warto zrobić podsumowanie i pogratulować najlepszym zespołom biorącym udział w grze.

Co wam będzie potrzebne:

- » przestrzeń: wcześniej precyzyjnie wyznaczone punkty z zadaniami gry,
- » dobrze przemyślana wcześniej mechanika gry, tak aby uczestnicy nie musieli zbyt długo czekać na początku lub końcu gry, aby reguły były jasne dla uczestników i aby zadania były dostosowane do potencjalnych uczestników,
- » przygotowane karty gry, na których uczestnicy będą odznaczać kolejne miejsca i zdobyte punkty, ewentualnie również mapy z wyznaczoną trasą gry,
- » rekwizyty na poszczególne punkty, szczególnie ważne, jeżeli gra rozgrywa się w konkretnych czasach lub światach, w takim wypadku rekwizyty i stroje pomogą wczuć się w sytuację.

Gra będzie ciekawsze jeżeli będzie dotyczyć konkretnego tematu lub motywu. Może to być np. gra kryminalna, albo gra ekologiczna. Pomysłów jest nieskończenie wiele, dajcie się ponieść wyobraźni.

2. Noc filmowa

A może zamiast dnia, zorganizujecie swoją noc? Proponujemy noc filmową, czyli maraton filmów według waszego wyboru. W organizacji takiej nocy najważniejsze jest zwrócenie uwagi na odpowiedni sprzęt, z którego będziecie korzystać wyświetlając filmy oraz prawa autorskie do filmów. Pamiętajcie, że każdy publiczny pokaz filmu wymaga zdobycia licencji. Można to zrobić na różne sposoby.

- » skorzystać z filmów udostępnionych na wolnych licencjach, zwłaszcza w internecie,
- » poprosić o udostępnienie filmów tych, którzy prawa do filmu posiadają (zazwyczaj są to dystrybutorzy),
- » wykupić odpowiednie licencje.

Projekt Włączeni realizowany jest w ramach miejskiego Programu Młoda Warszawa. Miasto z klimatem dla młodych 2016-2020.

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa.

Taka noc filmowa nabiera dodatkowego uroku, jeżeli nie tylko zadacie o salę, w której będziecie wyświetlać filmy, ale również o rozrywkę między seansami. Mogą być to filmowe quizy, zagadki, ale również zabawy ruchowe. Tak noc może być tematyczna, czyli można wybrać filmy o konkretnym temacie, w tym samym gatunku lub tego samego reżysera. Nie możecie się zdecydować? Zróbcie ankietę wśród potencjalnych uczestników waszego wydarzenia.

Co wam będzie potrzebne:

- » sala, którą można odpowiednio zaciemnić,
- » rzutnik, ekran (lub białe prześcieradło), dobre głośniki, komputer (z internetem, jeżeli chcecie skorzystać z filmów legalnie tam umieszczonych),
- » materace, koce, poduszki, aby wygodnie można było się rozłożyć w czasie seansów,
- » jeżeli chcecie spędzić całą noc oglądając filmy, warto pomyśleć o jakiś przekąskach i napojach, wiadomo, że z pełnym brzuchem łatwiej się skupić.

3. Olimpiada

Zawody w skokach na jednej nodze do tyłu, konkurs na najgłośniejszy śmiech, wyścigi z surowym jajkiem na tyczce od herbaty, turniej piłki kucanej, rzut gumową żabą w dal, bieg z przeszkodami...możliwości wymyślania konkurencji są nieograniczone. Koniecznie weźcie pod uwagę pogodę (olimpiada może być letnia lub zimowa – tylko dyscypliny muszą być dostosowane). Organizując olimpiadę pamiętajcie również, aby wszystkie konkurencje były bezpieczne, i o tym, że w takim dniu najważniejsze jest, żeby dobrze się bawić.

Co wam będzie potrzebne/o czym musicie pamiętać:

- » pomysły na dyscypliny olimpijskie: dostosujcie liczbę zawodów, do przewidzianej liczby uczestników, najlepiej, żeby każdy uczestnik mógł wziąć udział w paru dyscyplinach,
- » przestrzeń: najlepiej na zewnątrz, aby było miejsca na organizację biegów, skoków i innych szaleństw,
- » uczestnicy: proponujemy zabawę drużynową, w której sumuje się punkty uczestników. Zastanówcie się, czy chcecie, aby zgłaszały się już gotowe drużyny, czy też będziecie przydzielać uczestników losowo? W przypadku gry drużynowej, mogą się wam przydać karty olimpijskie, na których będziecie zaznaczać punkty poszczególnych drużyn,
- » sprzęt „sportowy”: czyli wszystko to, co będzie niezbędne do przeprowadzenia zawodów,
- » medale, dyplomy, nagrody, puchary: zastanówcie się, co możecie zorganizować we własnym zakresie (narysować, wydrukować, ulepić), a do czego mogą się przydać sponsorzy.

Możecie również zorganizować ceremonię otwarcia, na którą zaprosicie wasz znajomy zespół muzyczny, a na koniec uroczyste wręczenie medali.

4. Autorskie warsztaty młodzieżowe

Każdy ma jakiś talent. Zorganizujcie dzień, w którym wykorzystacie swoje talenty i umiejętności, żeby podzielić się nimi z innymi. Możecie zrobić to na zasadzie targów, w czasie których każdy siada przy swoim stoliku i dzieli się tym co umie najlepiej. Ktoś zna alfabet morsa, ktoś inny umie wiązać węzły, kolejna osoba gra na flecie „Panie Janie”, a jeszcze ktoś zna Taekwondo. Każda z tych osób może podzielić się swoimi umiejętnościami na targach. To nie oznacza, że w takim dniu nie ma miejsca dla tych, którzy nie chcą poprowadzić miniwarsztów, a chcą wesprzeć jego organizację. Takie przedsięwzięcie wymaga dokładnego planowania, promocji i dokumentacji, jak również wsparcia logistycznego. Każdy znajdzie zajęcie dla siebie.

Co będzie wam potrzebne:

- » przestrzeń: raczej w dużym pomieszczeniu, takim jak sala gimnastyczna, żeby deszcz lub mocne słońce nie utrudniały udziału w wydarzeniu; przydadzą się również stoliki i krzesła, albo poduszki i koce,
- » promocja przed wydarzeniem: tak, żeby zgłosiło się do was jak najwięcej osób z różnymi umiejętnościami,
- » wcześniej przygotowane i wydrukowane mapki: żeby osoba przychodząca z zewnątrz mogła łatwo znaleźć interesujące ją stoiska.

Dobrym pomysłem jest spotkać się wcześniej z wszystkimi prowadzącymi, aby omówić z nimi dokładnie formułę prezentacji oraz ewentualne potrzeby poszczególnych prowadzących. Zastanówcie się również nad harmonogramem samego wydarzenia. Czy wszyscy będą prezentować się jednocześnie, a odwiedzający podchodzić do stolików w dowolnym czasie? A może lepiej rozpisać program warsztatów bardziej szczegółowo, np. każdy warsztat odbędzie się 4 razy i będą zaczynać się o pełnej godzinie od 10.00 do 14.00. Wybór należy do was, jednak pamiętajcie, żeby to dokładnie przemyśleć.

5. Festiwal twórczości wszelakiej

Nie interesujecie się tak bardzo sportem, za to sztuka to wasz żywioł? Zorganizujcie festiwal twórczości młodzieżowej. Możecie skupić się na jednej konkretnej dziedzinie sztuki, np. na muzyce, jednak pozostawienie otwartej formuły może ułatwić dostęp szerszej grupie uczestników i uatrakcyjnić wasze wydarzenie. W tego typu działaniu bardzo ważna będzie promocja już na samym początku organizacji wydarzenia. Musicie zachęcić młodych artystów z waszej okolicy, do wystąpienia w czasie waszego festiwalu, a w drugiej kolejności odpowiednio rozpropagować samo wydarzenie, aby zapełnić widownię. To działanie wymaga szczególnych umiejętności organizacyjnych i może okazać się bardziej skomplikowane logistycznie, niż się wydaje na pierwszy rzut oka. Jednak jeśli jesteście ambitni i wszystko dobrze zaplanujecie, takie wydarzenie może być ogromnym sukcesem.

Co będzie wam potrzebne:

- » przestrzeń: odpowiednia do występów: teatralnych, muzycznych, tanecznych, ale również do wyświetlania filmów (zwróćcie uwagę na odpowiednie zaciemnienie sali),
- » sprzęt i osoby, które mogą pomóc w jego obsłudze: zwłaszcza, jeśli planujecie przegląd zespołów muzycznych,
- » biuro prasowe: przy takim wydarzeniu przyda wam się ekipa odpowiedzialna za tworzenie i przesyłanie informacji.

6. Wyprawa w nieznane, czyli spacer ukierunkowany

Wasz dzień organizujecie we współpracy z instytucją, ale to nie oznacza, że musi on się odbyć w jej murach. Może chcecie zorganizować wyprawę śladami książki, znanej postaci, architektury lub miejskiej przyrody? Jeśli dobrze się przyjrzymy naszej okolicy, to szybko może się okazać, że tuż pod naszym nosem rośnie unikatowe drzewo, stoi XIX wieczny budynek lub mieszka znany pisarz. A może za rogiem kręcono film lub dziury w starym murze to jeszcze ślady po Powstaniu Warszawskim?

Skąd czerpać informacje? Porozmawiać z sąsiadami, zwłaszcza tymi starszymi, którzy mieszkają w danej okolicy od lat. Przeszukać internet, w końcu odwiedzić bibliotekę i sprawdzić, czy nie ma niczego ciekawego w archiwum lokalnych gazet. I oczywiście warto samemu przejść się po okolicy i dokładnie ją obejrzeć. Może coś was zaintryguje?

Do spaceru trzeba się bardzo dobrze przygotować. Zaplanować trasę, zdobyć jak najwięcej informacji o miejscach, które odwiedzicie, może zaprosić eksperta. Jeżeli chcecie sami oprowadzać po okolicy, koniecznie musicie zrobić próbę generalną, podczas której opowiecie koleżankom i kolegom, to co będziecie mówić w czasie prawdziwego spaceru.

Spacer może zakończyć się spotkaniem z interesującą osobą lub grupą z sąsiedztwa. Przy kawie i ciastkach można spróbować zebrać ciekawe opowieści o okolicy. Może to będzie początek zupełnie innego projektu?

Co wam będzie potrzebne:

- » wiedza: uporządkowana, dobrze opracowana, z pewnych źródeł,
- » ekspert lub eksperci: ubarwią swoimi opowieściami wasz spacer,
- » ewentualnie wydrukowana mapka spaceru dla uczestników,
- » jeżeli spodziewacie się dużej liczby uczestników można pomyśleć o pożyczeniu przenośnego mikrofonu (na zewnątrz wasz głos będzie słychać dużo ciszej).

PRACA Z MŁODZIEŻĄ – OD CZEGO ZACZAĆ?

Praca z młodzieżą to może być wyzwanie. Często nie jest nam łatwo zrozumieć, jakie są ich potrzeby. Około 90% młodzieży w wieku gimnazjalnym korzysta ze smartfonów, część młodych ludzi jest tak bardzo uzależniona od mediów społecznościowych, że budzi się w nocy, aby sprawdzić informacje w telefonie.

Do tego dochodzi przeładowana podstawa programowa, egzaminy, długie godziny spędzane w szkole, trudny dojazd do placówek szkolnych oddalonych czasem o kilkadziesiąt kilometrów od domu. Przez natłok obowiązków, innych zajęć i wszechobecne cyfrowe gadżety młodzi ludzie nie mają czasu ze sobą przebywać, nie czują potrzeby wspólnego działania i przebywania ze sobą. Zadaniem instytucji kultury powinno być między innymi uruchamianie uśpionego potencjału młodych ludzi i zachęcanie ich do wpływania na własną rzeczywistość, brania odpowiedzialności w swoje ręce, tworzenia młodego społeczeństwa obywatelskiego. Szybko się również okazuje, że przyływ młodych do instytucji ożywia życie kulturalne i wzmacnia środowisko lokalne. Jednak jak się zabrać za pracę z zupełnie nową grupą? Jak zachęcić nastolatków do wspólnej pracy na rzecz środowiska lokalnego, czy do poprowadzenia własnych zajęć? Oto parę kroków, które ułatwią początek współpracy.

Sieci kontaktów

Jak najłatwiej się czegoś nauczyć? Znajdźcie kogoś, kto już to umie. W pierwszej kolejności poszukajcie instytucji w twojej okolicy, która już współpracuje z młodzieżą, zbierzcie od zaprzyjaźnionych pracowników jak najwięcej informacji. Dowiedźcie się, co dla nich było najtrudniejsze, gdzie szukali wsparcia, co im się sprawdziło. Nie ma sensu wynajdować koła od nowa, wykorzystajcie te doświadczenia. Dobrym pomysłem może też być wizytacja, czy też odwiedziny zajęć lub wydarzeń organizowanych we współpracy z młodzieżą przez inne placówki.

W kolejnym kroku postarajcie się nawiązać kontakt z pobliskimi szkołami, zaproście nauczycieli i dyrekcję na kawę i opowiedzcie o swoich pomysłach. (Jeśli będzie wam wygodniej umówcie się na spotkanie w budynku szkoły). Stała współpraca z konkretnymi szkołami może przynieść wiele korzyści obu placówkom. Taki nieprzerwany kontakt zwiększa zaufanie nauczycieli i dyrekcji oraz samych uczniów, ułatwia dopasowanie propozycji do potrzeb konkretnej grupy i uatrakcyjnia ofertę obu współpracujących stron.

Nie zapominajcie o innych organizacjach pracujących z młodzieżą, takich jak harcerstwo, czy Caritas (często mających swoje lokalne siedziby właśnie w szkołach). Tam znajdziecie młodzież, która jest zazwyczaj chętna do różnorodnych działań, jest zorganizowana i przyzwyczajona do współpracy z osobami od siebie starszymi. Ciekawymi partnerami wspierającymi wasze działania mogą być firmy prywatne prowadzące zajęcia pozalekcyjne lub szkoły językowe.

Nie bójcie się pytać, zapraszać do rozmów i opowiadać o swoich pomysłach różnym osobom, nawet tym, którzy potencjalnie nie będą beneficjentami waszych działań. Im większą sieć kontaktów stworzycie, tym macie większą szansę na młodych ludzi, którzy Wam zaufają i będą chcieli skorzystać z oferty. A same zajęcia będą ciekawsze i bardziej urozmaicone.

Rozpoznanie terenu i grupa odbiorców

Aby trafić do młodych ludzi, warto bardziej skonkretyzować grupę odbiorców. Zastanówcie się, do kogo chcecie trafić ze swoją ofertą. Czy wolicie pracę z dziećmi ze szkoły podstawowej, czy raczej z młodzieżą licealną? A może nie boicie się pracy w grupie zróżnicowanej wiekowo? Jeśli tak jest, koniecznie weźcie to pod uwagę konstruując plan zajęć.

Dajcie sobie przestrzeń na bliższą współpracę z młodymi ludźmi już w fazie przygotowawczej. Postuchajcie, czym chcieliby się zająć odbiorcy waszych zajęć. Jeśli tylko macie taką możliwość zaproście chociaż parę życzliwych osób w wieku szkolnym (np. dzieci znajomych i sąsiadów), aby zaprezentować im swój pomysł. Nie bójcie się ostrej krytyki, na etapie planowania szczerą opinią może Wam tylko pomóc.

Koniecznie sprawdźcie ofertę innych placówek. Zobaczcie, czego brakuje wśród zajęć. Zajrzyjcie do internetu, sprawdźcie, czym żyją współczesne nastolatki, co może być dla nich ważne. Zastanówcie się też, jaki czas na rozpoczęcie projektu byłby najlepszy. I tak np. maj pomimo, że kusi ładną pogodą jest miesiącem egzaminów i wielu uczniów będzie w tym czasie bardzo zajętych. Wrzesień zaś to moment, kiedy szkoła się rozkręca, klasy się poznają i trudno jest zacząć coś nowego.

Motywacja

Pomyślcie, co jeszcze może zwiększyć motywację do uczestniczenia w działaniach instytucji a co ważniejsze, co pomoże się mocniej zaangażować. Przede wszystkim wpływ na kształt działań, poczucie sprawczości i odpowiedzialności. Jest to sposób, aby młode osoby zostały z nami na dłużej. Dlatego jeśli planujemy wielomiesięczne działania, zaprosimy chętne do pomocy osoby już na etapie planowania. Jeśli młodzież będzie wiedziała, że to jest ich projekt, tak łatwo go nie porzuci.

Nie wszyscy jednak będą mieli tyle czasu, możliwości i chęci, aby tak blisko współpracować. Tutaj zaproponowałabym wszelkiego rodzaju konkursy, również te na Facebooku i krótkie akcje artystyczne lub społeczne. Wspólne malowanie muralu, albo organizacja ogródka warzywnego, zdjęcie w ulubionym miejscu w mieście, albo z hasłem promującym dom kultury. Proste, szybkie i atrakcyjne pomysły zwiększają szansę na większą liczbę uczestników i potencjalnych nastoletnich współpracowników na przyszłość.

Media społecznościowe i internet

Aby dotrzeć do młodzieży warto korzystać z popularnych mediów społecznościowych. Oprócz zakładania profilu instytucji na Facebooku, Instagramie, czy Snapchacie, warto poszukać już istniejących takich grup, z których nasi potencjalni uczestnicy korzystają. Jeśli robicie projekt ekologiczny, umieśćcie informację na forach zajmujących się środowiskiem, a jeśli artystyczny, to poszukajcie grup zainteresowanych sztuką. Zapisz się na newslettery innych instytucji i organizacji, tak aby wiedzieć, co się dzieje w okolicy.

Promocja działań

Dobrym sojusznikiem działań mogą być lokalne media, również te internetowe. Jeśli nie znacie lokalnych dziennikarzy, może warto wybrać się w odwiedziny do redakcji lub napisać maila z informacją, co się u was dzieje.

Aby rozreklamować wasze działania, warto pamiętać o miejscach, gdzie młodzi ludzie bywają (np. ośrodek sportowy lub lokalna pizzeria), ale też o tych, którzy mają na nią wpływ (lokalne gwiazdy, działacze i politycy).

W waszej miejscowości lub dzielnicy odbywają się dobrze znane wydarzenia cykliczne? Koniecznie porozmawiajcie z organizatorami, może w ramach Dnia Wiosny możecie poprowadzić warsztaty, a przed kinem pod chmurką, krótko opowiedzieć o zajęciach?

Pamiętajcie, aby przekaz dopasować do konkretnych potrzeb. Czyli przed filmem może uda się puścić krótką animację waszego autorstwa, a w czasie bożonarodzeniowego kiermaszu zrobić warsztaty z malowania bombek, przy okazji opowiadając o działalności swojej instytucji.

Nie możecie znaleźć żadnego wydarzenia, na które możecie przyjść? Nie pozostaje nic innego, jak zorganizować własne. Pomyślcie o czymś na czym się dobrze znacie, co może przyciągnąć lokalną społeczność, sprawi wam przyjemność i będzie okazją do rozmów z młodymi ludźmi.

Może powinien to być Dzień Ziemi, Święto Niemego Kina, Festiwal Wypieków, Bieg przez płotki albo Piknik sąsiedzki. Temat nie ma tak dużego znaczenia, ważne jest, aby zgromadzić nowe osoby, co może być pierwszym krokiem do nawiązania dłuższej współpracy.

Forma wizualna

Zadbajcie o formę wizualną informacji, które zamieszczacie w mediach społecznościowych, czy na słupach ogłoszeniowych. Tworząc swoje materiały graficzne skorzystajcie z takich programów jak Canva lub Crello, aby uatrakcyjnić przekaz. Dają one możliwość tworzenia profesjonalnie wyglądających plakatów, ulotek, logotypów czy infografik. Na profil instytucji można też wrzucić serię memów o odpowiedniej tematyce (najprostszym narzędziem online do ich tworzenia jest memy.pl). Nie zapominajcie o formie audiowizualnej promocji, w tym gifach, które bardzo łatwo zrobić np. dzięki programowi Giphy.com. Uatrakcyjnią przekaz. Nie bójcie się też innych narzędzi internetowych: plakatów interaktywnych, quizów czy też filmów zmontowanych ze zdjęć. Wasz przekaz powinien być jasny, ale również przyjemny w odbiorze. Zachęcałabym też do stworzenia konta nie tylko na Facebooku, ale również Instagramie, czy YouTube'ie. Jeśli czujecie się z tym komfortowo, to opowiedzcie przy okazji o sobie, powiedzcie dlaczego to z wami warto spędzić najbliższe popołudnie, pokażcie swojego kota, albo ulubione lody. Ludzi przyciągają ciekawe osobowości i prawdziwe historie, częściej niż idee, czy pomysły. A młodzież jest bardziej wyczulona na fałsz.

Warto próbować docierać do młodzieży różnymi kanałami. Nie ograniczajcie się i korzystajcie przy okazji z możliwości nauczenia się czegoś nowego. Nie umiecie zmontować filmu, czy zaprojektować logotypu. Nie załamujcie się, jeśli nie macie na to pieniędzy. Poszukajcie w internecie odpowiedzi na wasze pytania. Znajdziecie tutoriale, które pomogą wam rozwikłać większość z waszych kłopotów.

Tak naprawdę najważniejsze jest, aby zacząć działać i szukać kolejnych pomysłów. Wcześniej, czy później traficie w temat i metodę, która przyciągnie grupę świetnej młodzieży, z którą stworzycie niesamowite rzeczy.

ZAŁĄCZNIK NR 1

Karta ewaluacji projektu (dla uczniów)¹

Przeanalizuj pytania zamieszczone w karcie ewaluacyjnej i udziel odpowiedzi, stawiając znak X na skali punktowej.

1. Czy miałeś realny wpływ na prace przy realizacji działania?

0 1 2 3 4 5

2. Czy czas przeznaczony na realizację projektu był dobrze zaplanowany?

0 1 2 3 4 5

3. W jakim stopniu, Twoim zdaniem, zostały zrealizowane cele projektu?

0 1 2 3 4 5

4. Jak oceniasz umiejętności zdobyte podczas realizacji projektu?

0 1 2 3 4 5

5. Oceń, w jakim stopniu mogłeś realizować własne pomysły.

0 1 2 3 4 5

6. W jakim stopniu wiedza zdobyta podczas realizacji projektu jest przydatna w życiu codziennym?

0 1 2 3 4 5

7. W jakim stopniu jesteś zadowolony ze współpracy z pracownikami placówki/opiekunami waszego działania?

0 1 2 3 4 5

8. Oceń stosunki panujące między członkami Twojej grupy.

0 1 2 3 4 5

9. Czy chciałbyś uczestniczyć w realizacji następnego projektu?

0 1 2 3 4 5

¹ na podstawie: http://www.ceo.org.pl/sites/default/files/library-files/projekt_ekologiczny_karta_ewaluacji_projektu_narzedzia_do_oceny_komunikacji_karta_samooceny.doc

ZAŁĄCZNIK 2.

Karta do samooceny poszczególnych członków grupy

Każdy członek grupy przyporządkowuje określoną liczbę punktów do poszczególnych kryteriów:

Kryteria oceny	Maksymalna liczba punktów	Przyznana liczba punktów
Jaki był mój udział w planowaniu pracy przez grupę?	3	
Czy moje propozycje były akceptowane?	3	
Czy aktywnie uczestniczyłem w podejmowaniu decyzji przez grupę?	3	
Czy z powierzonych mi zobowiązań w grupie wywiązałem się dobrze?	3	
Czy byłem zaangażowany w pracę grupy?	3	
Czy jestem zadowolony z własnego wkładu w pracę grupy?	3	
Razem:	15	

ZAŁĄCZNIK 3.

Karta projektu. Określenie celów projektu i zaplanowanie etapów realizacji

Planowanie etapów realizacji projektu

Główne zadania	Działania	Odpowiedzialni uczniowie	Terminy realizacji (termin rozpoczęcia i zakończenia)	Informacja o wykonaniu
	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
	5.			

Projekt Włączeni realizowany jest w ramach miejskiego Programu Młoda Warszawa. Miasto z klimatem dla młodych 2016-2020.

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa.